

μὲ ἐμποδίζει νὰ ἔχω αὐτὸν εἰς ὑπόληψιν καὶ τιμὴν· τεσσαράκοιτα ἔτη ἔχει τὴν φιλίαν μου, καὶ ποτὲ δὲν ἐζήτησε παρ' ἐμοῦ οὐδὲ ἐν λεπτύν. Ἄλλος πάλιν φιλάργυρος ἐξ ἔσου χαμερπῆς, συνομιλῶν μετὰ τινος φίλου, ὃς τις ἐζήτηε παρ' αὐτοῦ δάνεια μικράν τινα ποσότητα δι' ὀλίγας ἡμέρας, ἀντὶ νὰ δανείσῃ, ἢ τοῦλάχιστον ν' ἀποκριθῇ πρεπόντος, ἐπιπλήττει αὐτὸν διὰ τὰ πολλὰ αὐτοῦ ἔξοδα, καὶ τέλος πάντων λέγει, διὰ τί δὲν ζῆς καθὼς ἐγώ; — Τί; ἀποκρίνεται ὁ φίλος, νὰ ζῶ καθὼς σύ; πάντοτε εἶμαι κύριος νὰ κάμω τοῦτο, ὅταν καταρτίσω νὰ μὴ ἔχω πλέον μηδέν. Ἡ εὐτέλεια καὶ μικροπρέπεια τῶν φιλαργύρων φαίνεται καὶ ὅταν θέλωσι νὰ δεῖξωσιν ἐλευθεριότητα. Γυνή τις ἐπίσημος, ἥτις ἤξευρε νὰ συντροφεύῃ τὴν εὐλάβειαν μὲ τὴν πλεονεξίαν, εὐρέθη, λέγουσιν, ὑποχρεωμένη νὰ προσφέρῃ εἰς ἐκκλησίαν τινα μίαν κανδήλαν χρυσοῦν· ἐφρόντισεν ὅμως νὰ οἰκονομήσῃ τὴν ποσότητα τοῦ χρυσοῦ τόσον, ὥστε διὰ τὴν ἄκραν λεπτότητα καὶ ἐλαφρότητα ἦτο χρεία νὰ βάλλωσιν ἄμμον εἰς τὴν κανδήλαν ταύτην, διὰ νὰ ἀντέχῃ εἰς τὸ φύσημα τοῦ ἀέρος.

Ἄλλος τις φιλάργυρος ἐκαυχᾶτο ὅτι ἔχασεν εἰς παιγνίδιον μεγάλην ποσότητα, χωρὶς ὅμως νὰ εἴπῃ πόσον. Εἰς τῶν ἀκούοντων ἀστειζόμενος εἶπε, δὲν εἶναι παράξενον, ὅτι δὲν λέγεις εἰς ἡμᾶς πόσα ἔχασες· οἱ μεγάλοι πόνοι σφίγγουσι τὰ χεῖλη. Τοιαῦτα καὶ ἄλλα γελοῖα ἀνέκδοτα δεικνύουσι πόσον ὅλος ὁ κόσμος βδελύττεται καὶ καταφρονεῖ τοῦτο τὸ πάθος. Ἡ ἠθικὴ ὅμως ἀποσιωπῶσα τὰ τοιαῦτα γελοῖα, δεικνύει εἰς ἡμᾶς ὅτι ἡ φιλαργυρία εἶναι πάθος ἄδικον καὶ ἄνομον. Οἱ φιλάργυροι γίνονται ὑπεύθυνοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐμποδίζοντες τὴν κυκλοφορίαν τῶν ὦν κρίπτουσι χρημάτων μέχρι θανάτου· στεροῦσι τοὺς συζῶντας πτωχοὺς καὶ δυστυχεῖς τῆς βοηθείας, ἣν ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ νὰ κάμνωσιν ἐκ τοῦ περισσεύματος. Τέλος πάντων, ὅταν ἡ φιλαργυρία κυριεύσῃ κατὰ δυστυχίαν τὸν εἰς θέσιν πολιτικὴν ἢ ἐκκλησιαστικὴν εὐρισκόμενον, φέρει αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν, καὶ καθιστᾷ αὐτὸν εἰς τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ μισητὸν, καὶ ἀληθινὸν ἐξουθενήμα λαοῦ· ὅθεν δικαίως λέγεται *ρίζα πάντων τῶν κακῶν*. Τόσον αἰσχρὸν εἶναι τῷόντι τοῦτο τὸ πάθος, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ φιλάργυροι ἐντρεπόμενοι ζητοῦσι νὰ ὑποκρύπτωσιν αὐτὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς οἰκονομίας· εὐκόλως ὅμως διακρίνεται ἡ φιλαργυρία ἀπὸ τῆς οἰκονομίας. Ὅταν ὁ πατὴρ πολυανθρώπου πινὸς οἰκογενείας, ἔχων κατάστασιν μετρίαν, φεύγῃ τὰ μάταια ἔξοδα, ἐπαγρυπνῇ εἰς τὸν ὑπηρετὴν αὐτοῦ, καὶ κανονίζῃ φρονίμως καὶ τὰ πλέον παραμικρὰ ἀντικείμενα τῆς δαπάνης, διὰ νὰ ἔχῃ τὸν τρόπον νὰ δώσῃ καλὴν ἀνατροφὴν εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ, νὰ νυμφεύσῃ αὐτὰ ἐντίμως, καὶ νὰ μὴ καταντήσῃ ποτὲ δι' ἐνδειαν ἐκούσιον νὰ γίνῃ ὀχληρὸς εἰς τοὺς φίλους, εἰς τοὺς συγγενεῖς, ἢ εἰς τὴν πατρίδα, τοιοῦτον πάντες βεβαίως ἐπαινοῦσιν ὡς φρόνιμον καὶ ἀληθῆ οἰκονόμον. Ὅστις ὅμως, ἔχων πλοῦτον ἱκανὸν, καὶ ὀλίγας αἰτί-